

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

« ____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності,
освітньо-професійної програми «Менеджмент соціокультурної діяльності» на
тему «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних
громадах України у контексті завдань реформи децентралізації у вимірах
панельної дискусії»

Здобувачки групи КД-91 Кісіль Маргарити Станіславівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело.

Маргарита КІСІЛЬ

(ім'я та прізвище здобувача)

Керівник кандидат педагогічних наук, доцент Олег ТУЛЯКОВ

Суми 2023

АНОТАЦІЯ

Актуальність дослідження міжкультурної комунікації в контексті завдань у системі управління та реформи децентралізації полягає в тому, що ці зміни створюють нові умови для співпраці та взаємодії різних соціокультурних груп в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ). Це може призвести до виникнення проблем, пов'язаних зі зіткненням різних культурних цінностей, норм і комунікаційних стилів. Вивчення цієї теми допоможе розкрити такі проблеми та запропонувати ефективні методи та прийоми міжкультурної комунікації, які сприятимуть зміцненню співпраці та покращенню результативності роботи в ОТГ. Формат панельної дискусії дозволяє залучити експертів та зацікавлені сторони для обговорення цих проблем і пошуку спільних рішень, що робить цю тему актуальною для дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення характерних ознак менеджменту міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації у вимірах панельної дискусії. У роботі опрацьовано наукову літературу та визначено зміст та сутність поняття міжкультурної комунікації, окреслено функції та завдання реформи децентралізації, описано та обґрунтовано ефективні способи організації системи міжкультурної комунікації в межах об'єднаних територіальних громад, також організовано та проведено панельну дискусію на тему «Процес організації системи міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації», надано пропозиції, щодо впровадження результатів головам ОТГ, заступникам голів ОТГ з соціокультурної сфери та представникам громадських організацій.

У відповідності з метою дослідження використано наступні методи: теоретичне дослідження, емпіричне дослідження, аналіз, опис, систематизація. Матеріали кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати головам ОТГ, депутатам ОТГ, заступникам голів ОТГ з соціокультурної сфери, лідерам національних меншин, представникам творчих спільнот національних меншин.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (20 найменувань) та чотирьох додатків. Загальний обсяг роботи становить 54 сторінки (основний текст – 42 сторінок).

Ключові слова: міжкультурна комунікація, міжкультурна компетентність, менеджмент, реформа децентралізації, панельна дискусія, об'єднані територіальні громади (ОТГ).

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ	9
1.1. Сутність та характеристика процесу міжкультурної комунікації.....	9
1.2. Менеджмент міжкультурної комунікації у контексті завдань реформи децентралізації.....	17
1.3. Практика менеджменту міжкультурної комунікації в сучасних українських об'єднаних територіальних громадах.....	23
1.4. Характеристика панельної дискусії у вимірах міжкультурної комунікації.....	27
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЦЕСУ НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПАНЕЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ	32
2.1. Панельна дискусія - ефективний практичний спосіб налагодження процесу міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах в умовах реформи децентралізації.....	32
2.2. Організація панельної дискусії за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».....	34
2.3. Аналіз результатів панельної дискусії за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».....	37
Висновки до розділу 2	43
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

У зв'язку зі змінами у системі управління та реформою децентралізації, відбуваються значні зміни в організації та функціонуванні об'єднаних територіальних громад. Дослідження такої теми може допомогти зрозуміти проблеми, з якими зіштовхуються представники з різних соціокультурних груп в об'єднаних територіальних громадах при взаємодії з представниками різних культур. Також ця тема дозволить проаналізувати ефективні методи та прийоми міжкультурної комунікації, які можуть бути використані для поліпшення співпраці та підвищення ефективності роботи в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ).

Міжкультурна комунікація сприятиме інтеграції представників різних культур в середині ОТГ в умовах децентралізації. Децентралізація, при цьому, передбачає врахування культурних та етнічних особливостей.

Формат панельної дискусії дозволяє залучити експертів та зацікавлені сторони з різних галузей для обговорення складних завдань, з якими зіштовхуються соціокультурні групи в ОТГ. Також, цей формат сприяє обміну думками, дослідженню проблем та виявленню ефективних рішень, які сприятимуть покращенню ситуації в ОТГ і сприятимуть розвитку міжкультурного спілкування та співпраці.

Дослідження з проблеми міжкультурної комунікації були проведені як зарубіжними, так і українськими дослідниками. Серед них зокрема заслуговують на увагу праці: Е. Т. Холла і Д. Л. Трагера, Г. Хофстеде, М. Байрама В. М. Манакіна та А. В. Спіжової.

Об'єктом дослідження є міжкультурні комунікації представників різних національностей та етнічних груп, а **предметом** дослідження є — менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України, з урахуванням контексту реформи децентралізації.

Метою дослідження є визначення характерних ознак менеджменту міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації у вимірах панельної дискусії.

Досягнення цієї мети зумовило необхідність постановки таких **завдань**:

1. Опрацювати наукову літературу та визначити зміст та сутність поняття міжкультурної комунікації.
2. Окреслити функції та завдання реформи децентралізації.
3. Описати та обґрунтувати ефективні способи організації системи міжкультурної комунікації в межах об'єднаних територіальних громад.
4. Організувати та провести панельну дискусію на тему «Процес організації системи міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації» .
5. Надати пропозиції, щодо впровадження результатів головам ОТГ, заступникам голів ОТГ з соціокультурної сфери та представникам громадських організацій.

Методи наукового дослідження: *теоретичний* – опрацювання, аналіз та синтез наукової літератури для визначення основних термінів, засад та узагальнення основ обраної проблематики; *емпіричний* – спостереження, опис конкретних прикладів міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах з метою отримання об'єктивної інформації про ситуацію шляхом проведення панельної дискусії; *системний* – аналіз, ідентифікація проблем, постановку цілей, розробка рекомендацій.

Наукова новизна дослідження полягає у первинності розгляду проблематики менеджменту міжкультурної комунікації в ОТГ у контексті завдань реформи децентралізації. Дослідження вивчає ефективність методів та прийомів міжкультурної комунікації, які можуть бути використані для поліпшення співпраці та підвищення ефективності роботи в ОТГ та пропонує формат панельної дискусії як засіб залучення експертів та

зацікавлених сторін з різних галузей для обговорення складних завдань, пов'язаних з соціокультурними групами в ОТГ.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження обговорювались під час презентації роботи на кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету. Матеріали кваліфікаційного дослідження доповідалися на X Всеукраїнській науковій конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників «Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» (Суми, 27-28 квітня 2023 р., тема доповіді: «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України»), опубліковані у вигляді статті в репозитарії бібліотеки Сумського державного університету. Рекомендації отримані в результаті дослідження подані у вигляді резолюції на базі ГО «Фонд регіональних досліджень» та поширені за допомогою медіа-ресурсу «Сумський канал» на платформі Ютуб.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (20 найменувань) та чотирьох додатків. Загальний обсяг роботи становить 52 сторінки (основний текст – 38 сторінок).

База практики — громадська організація «Фонд регіональних досліджень».

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що дослідження дозволить ідентифікувати ефективні методи та прийоми міжкультурної комунікації, які можуть бути використані для поліпшення співпраці та підвищення ефективності роботи в ОТГ. Проведені дослідження, результати яких використані для розробки рекомендацій, спрямованих на покращення міжкультурної комунікації в ОТГ. Ці рекомендації призначені для голів, заступників голів з соціокультурної сфери, депутатів, лідерів національних меншин та представників творчих спільнот національних меншин в ОТГ. Головна мета цих рекомендацій -

зміцнити взаємини між різними національностями, розвивати культурну спадщину в Україні та створити толерантне середовище, де кожна культурна спільнота почуватиметься поважною і визнаною, а також матиме можливість вільно виражати свою ідентичність. Реалізація цих рекомендацій сприятиме розумінню, співробітництву та розвитку між різними етнічними групами, а також сприятиме збереженню та просуванню культурної спадщини, сприяючи тим самим розмаїттю культур і розвитку територій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ.

1.1. Сутність та характеристика процесу міжкультурної комунікації.

Кожна соціальна група, етнос чи нація мають свою власну унікальну культуру, яка відрізняється від інших культур. Це призводить до необхідності встановлення зв'язку та розуміння між представниками різних культур, а також до пошуку спільних символів і загальних принципів для ефективної міжкультурної комунікації [1, ст. 206]. Вивчаючи міжкультурну комунікацію та шукаючи загальні символи та загальні принципи, можна вибрати підхід, заснований на загальнолюдських цінностях, які характерні для багатьох культур. Наприклад, такі цінності, як повага до людської гідності, толерантність, справедливість, співчуття та співпраця, можуть служити основою для взаєморозуміння та спільної діяльності між культурами.

Виникнення поняття «міжкультурна комунікація» пов'язують із другою половиною ХХ ст. з такими науковцями, як Е. Т. Холл і Д. Л. Трагер, Г. Хофстеде, М. Байрам. Вони досліджували взаємодію між різними культурами та розробляли методи та стратегії, які можуть зменшити міжкультурні конфлікти та покращити комунікацію між представниками різних культур. Серед вітчизняних дослідників можна виділити праці: В. М. Манакіна та А. В. Спіжова та інші.

Едвард Холл ввів термін «міжкультурна комунікація» у своїй книзі «The Silent Language», яка була опублікована в 1959 році. Він досліджував вплив культурних факторів на міжособистісну та міжкультурну комунікацію.

Герт Хофстеде здійснив значний внесок у розвиток концепції міжкультурної комунікації через свої дослідження в галузі культурології, які він опублікував у своїй книзі «Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values» у 1980 році.

Едвард Фрідман досліджував питання міжкультурної комунікації, зосереджуючись на аспектах глобалізації та крос-культурної взаємодії. У своїй книзі «Cultural Identity and Global Process» він зосередився на ролі культурних факторів у процесі глобалізації та їх впливі на міжкультурну комунікацію.

Клаус Шютц і Майкл Байрам також внесли свій внесок у розвиток концепції міжкультурної комунікації через свої дослідження в галузі міжкультурної освіти та тренінгів. У своїй книзі «Language and Intercultural Communication in the Workplace» вони досліджували роль мови в міжкультурній комунікації та її вплив на роботу в міжкультурному оточенні. У наукових джерелах можна знайти різні визначення терміну «міжкультурна комунікація». Однак, в основному, всі визначення містять спільний зміст, що полягає у взаємодії між представниками різних культур, що вимагає певного рівня розуміння інших культур, мовленнєвих та невербальних засобів комунікації.

Лаконічним, але доволі змістовним є визначення Майкла Байрама. Він визначає міжкультурну комунікацію як «взаємодію людей, що представляють різні культури, в рамках якої вони обмінюються повідомленнями, інформацією, ідеями та цінностями, користуючись мовленнєвими та немовленнєвими засобами комунікації» [2]. Визначення є дуже гнучким, що дозволяє науковцям інтерпретувати це поняття і доповнювати його.

Інший дослідник, В. М. Манакін визначає міжкультурну комунікацію як науку, яка вивчає особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та лінгвокультурних спільнот [3, с.9]. Отже, хоча трактування терміну «міжкультурна комунікація» може відрізнятися у деяких деталях, основний зміст залишається незмінним - це взаємодія між представниками різних культур, яка вимагає розуміння та врахування культурних особливостей.

На нашу думку, визначення терміну «міжкультурна комунікація» для використання у соціокультурній сфері найбільш вдало здійснив американський дослідник Едвард Холл, який заснував теорію міжкультурної комунікації. Він визначав міжкультурну комунікацію як «передачу повідомлень між людьми з

різних культур, яка полягає в спільному створенні, перетворенні та розумінні повідомлень». Едвард Холл розвинув теорію високого та низького контексту культури, що відображає відмінності в сприйнятті повідомлень в різних культурах. Ця теорія стала дуже важливою для розуміння того, як комунікація відрізняється в різних культурах і які чинники впливають на ефективність міжкультурної комунікації [4]. Таким чином, визначення, запропоноване Едвардом Холлом, є важливим для соціокультурної сфери, оскільки воно дає можливість розуміти відмінності в сприйнятті та передачі повідомлень в різних культурах, що є ключовим фактором для успішної комунікації та побудови взаємовигідних відносин у соціокультурному середовищі. Міжкультурна комунікація передбачає взаємодію та обмін інформацією між людьми з різних культур та мов. Успішна міжкультурна комунікація залежить від урахування культурних відмінностей, належного рівня знань про культуру та мову іншої країни або регіону.

На думку Володимира Манакіна об'єктом міжкультурної комунікації є взаємодія між людьми з різних національних і лінгвокультурних спільнот, що включає в себе взаємодію на різних рівнях – від індивідуальної до міжнародної. Це може бути спілкування в реальному часі або в онлайн-середовищі, в особистих і професійних контекстах, а також в культурних обмінах, ділових переговорах, міжнародних відрядженнях і туризмі. Ключовим аспектом є сприйняття та адаптація до різних культурних норм і цінностей, що можуть відрізнятися від власних. Предметом міжкультурної комунікації є комплекс аспектів, пов'язаних з мовними стереотипами та нормами поведінки, культурними сценаріями дій, усталеними моделями сприйняття та оцінювання предметів і явищ, соціально унормованими звичками, традиціями, ритуалами, дозволами та заборонами, що існують в різних національних спільнотах [3,с.11].

Міжкультурна комунікація виникає, коли взаємодіють два або більше представників різних культур, і вона характеризується непередбачуваністю та спонтанністю. Це вимагає високого рівня автоматизму та готовності до

творчого використання не тільки мовних навичок, а й індивідуального потенціалу особистості [5, с. 333]. Автоматизм допомагає знизити ступінь стресу, пов'язаного з комунікацією у незнайомому середовищі. Однак, важливо також розуміти, що автоматизм не означає використання стереотипів або загальних уявлень про іншу культуру. Він ґрунтується на розумінні та повазі до культурного розмаїття, та дозволяє ефективно використовувати наявні знання та досвід для побудови плідної комунікації.

Завданням міжкультурної комунікації є розвиток міжкультурної компетентності, яка включає знання про різні народи та культури з метою попередження міжетнічних і міжкультурних конфліктів і створення комфортних умов спілкування в різних сферах та життєвих ситуаціях [3, с.10].

Спіжова А. В. виділяє такі основні функції міжкультурної комунікації:

– Функція пізнання – отримання інформації про іншу культуру, її цінності, традиції, звичаї, спосіб життя та інше. Ця функція дозволяє пізнати та зрозуміти іншу культуру, що забезпечує успішне спілкування між представниками різних культур.

– Функція соціалізації – передача та усвідомлення соціальних норм, цінностей та культурних традицій між представниками різних культур. Ця функція дозволяє формувати міжкультурну свідомість та усвідомлення культурної різноманітності.

– Функція інтеграції – сприяння інтеграції різних культур у міжнародному співтоваристві. Ця функція передбачає розуміння та прийняття культурної різноманітності, знання мов та культур інших народів, співпрацю та взаємодію в різних сферах життя.

– Функція адаптації – здатність адаптуватися до культурних особливостей та норм іншої культури. Ця функція дозволяє успішно взаємодіяти з представниками інших культур, уникати конфліктів та непорозумінь [6, с. 69]. Кожна з цих функцій важлива для успішної комунікації з представниками інших культур і розуміння культурної різноманітності. Розвиток міжкультурної свідомості та навичок міжкультурної комунікації стає

все більш важливим в глобалізованому світі, де взаємодія між різними культурами є невід'ємною частиною нашого життя. У глобалізованому світі, де люди з різних культур, націй, релігій і традицій зустрічаються щодня, розуміння та повага до інших культур стає необхідністю.

Навички міжкультурного спілкування є запорукою успішного спілкування з представниками інших культур. Це включає здатність слухати та приймати інші точки зору, бути толерантним до різних культурних норм. Культурні відмінності можуть призвести до непорозумінь і конфліктів, але оволодіння навичками міжкультурного спілкування може допомогти перетворити ці відмінності на можливості для розвитку та співпраці. Зростання світових подорожей, імміграції, міжнародної торгівлі та технологічних обмінів вимагає від нас врахування культурного розмаїття та здатності ефективно спілкуватися з людьми з різних країн та інтерпретувати їхню поведінку та звички. Усвідомлюючи міжкультурне розмаїття, ми стаємо більш гнучкими, відкритими та толерантними, що допомагає будувати гармонійні та інклюзивні стосунки з представниками різних культур.

Важливою умовою міжкультурної комунікації є її взаємність, двосторонність. Якщо це односторонній процес – то це лише форма пропаганди, нав'язування поглядів чи цінностей іншим людям. Тому у міжкультурній комунікації мають бути присутні два активні учасники, дві групи тощо. При цьому міжкультурна комунікація може мати міжнаціональний, інтернаціональний, міжцивілізаційний, міжрасовий, міжконфесійний тощо характер [1, ст. 207]. Кожен з цих видів комунікації передбачає взаємодію між представниками різних національностей, країн, цивілізацій, расових груп чи релігійних спільнот.

Солідарність між суб'єктами спілкування є важливим фактором ефективного взаєморозуміння. Коли суб'єкти демонструють солідарність один з одним, вони демонструють інтерес і розуміння інших, їхніх потреб та цінностей. Це може створити гарну атмосферу для взаємодії та спілкування.

Солідарність передусім важлива в міжкультурній комунікації, оскільки суб'єкти можуть мати різні культурні принципи, норми та вимоги. Розуміння та повага до цих відмінностей і прояв солідарності можуть допомогти створити конструктивний діалог.

Згідно з твердженням Кісли Г.О., солідарність між суб'єктами комунікації можна розглядати як основу для ефективного взаєморозуміння. Презентація солідарності включає такі етапи:

- створення зацікавленості до іншої культури: усвідомлення важливості розуміння та вивчення інших культур.

- передача повідомлення до бажаного співрозмовника: вибір способів комунікації для ефективного передачі повідомлення.

- представлення змісту своєї культурної ідентичності: висвітлення основних елементів власної культури, що сприяє зближенню та взаєморозумінню.

- позитивне сприйняття іншої культури: виявлення відкритості, толерантності та поваги до інших культур [7, с. 370].

Таким чином, кожна культура виражає свої цілі та здійснює свою діяльність за допомогою засобів комунікації, що сприяє побудові взаєморозуміння та співпраці.

Проблема міжкультурного розуміння вимагає не лише навичок міжкультурної комунікації, але й розвитку міжкультурної компетентності. Шляхом встановлення прямих і зворотних зв'язків міжкультурна комунікація сприяє постійному розширенню смислового потенціалу культурної взаємодії. Проблема розуміння в міжкультурній комунікації пов'язана з розумінням кодів і концепцій культур, що створює атмосферу довіри, рівності та терпимості, необхідну для досягнення ефективної взаємодії [8, с. 259]. Тому, можна зазначити, що готовність до міжкультурної комунікації не є вродженою якістю. Вона формується у процесі життєдіяльності та виражається у опануванні особистістю міжкультурної компетентності.

Міжкультурна компетентність охоплює:

– знання про різноманітність культур у світі та у власному оточенні, про цінності, норми та приховані культурні значення, а також інформацію про те, як культурні відмінності впливають на поведінку людини.

– знання про причини непорозумінь у вербальному та невербальному спілкуванні, такі як різне тлумачення слів, тембр голосу та жести, а також підготовку до з'ясування та вирішення непорозумінь.

– знання власних культурних умов та їх вплив на сприйняття інформації та поведінку.

– гнучкість поведінки та здатність коригувати її відповідно до культурного контексту, інтерпретація та пояснення проявів іноземної культури в контексті культури рідної.

– здатність будувати позитивні міжкультурні відносини та працювати в міжкультурних групах.

– діагностикування механізмів власних упереджень та переконань,

– толерантне ставлення до різноманітності та інших людей.

– повагу до культурної різноманітності.

– бажання вчитися та досліджувати культури та здобувати знання від міжкультурних зустрічей [9, с. 207].

У своїй роботі, Майкл Байрам виділив кілька складових частин міжкультурної компетентності. Перша складова – аналітична компетенція, включає в себе розуміння цінностей, практик, вірувань, парадоксів інших культур та суспільств. Друга складова – емоційна компетенція, передбачає здатність до емпатії у різних ситуаціях, інтерес і повагу до інших культур, цінностей та традицій. Третя складова – креативна компетенція, яка включає здійснення синтезу культур та розгляд різноманітних культурних альтернатив. І нарешті, четверта складова – здатність протистояти транснаціональним викликам та тискам глобалізації (здатність ефективно відповідати на глобальні проблеми, які виникають внаслідок швидкого розвитку транснаціональних процесів і глобальних зв'язків) [2]. Ці складові компетенції є важливими для розуміння та ефективною взаємодії з представниками інших культур.

Базуючись на дослідженнях вище перелічених авторів можна дійти висновку, що міжкультурна комунікація – це комплексний процес взаємодії між людьми з різних культур, що включає в себе сприйняття, передачу, розуміння та використання інформації у контексті культурних відмінностей та спільної мети досягнення взаєморозуміння та побудови конструктивних стосунків. Міжкультурна комунікація передбачає вивчення культурних особливостей та норм, мовних засобів взаємодії, стереотипів та уявлень, що відображають культурні відмінності. Ефективна міжкультурна комунікація передбачає вміння адаптуватися до культурних розбіжностей та використовувати їх для підвищення ефективності спільних зусиль та досягнення спільної мети.

1.2. Менеджмент міжкультурної комунікації у контексті завдань реформи децентралізації.

Під час спілкування носіїв різних культур можуть виникати певні проблеми, які з самого початку пов'язані з участю різних культур. Такими проблемами можуть бути труднощі в розумінні, непорозуміння, створення певних упереджень, а подальші процеси – ворожнеча, духовна чи соціальна ізоляція, це є досить актуально та важливо тим, що сучасна Україна – багатонаціональна та багатокультурна країна з багатьма національностями, мовами та традиціями. Взаємодія між цими різними культурами може бути складною через відмінності в способах сприйняття, мислення та спілкування. Розуміння та вирішення цих проблем може допомогти побудувати гармонійне та інклюзивне суспільство. Також це пов'язано з соціокультурною інтеграцією, тому що Україна активно прагне до інтеграції в європейський простір та зміцнення своїх зв'язків зі світовим співтовариством. Це передбачає сприйняття та усвідомлення європейських цінностей, а також засвоєння норм та правил, що визначають ефективну міжкультурну комунікацію. Розуміння та вирішення проблем, пов'язаних зі спілкуванням різних культур, стає важливим аспектом соціокультурної інтеграції України в європейський контекст.

У зв'язку зі змінами у системі управління та реформою децентралізації, відбуваються значні зміни в організації та функціонуванні об'єднаних територіальних громад. Також зростає міжнародна співпраця, що підвищує важливість ефективного менеджменту міжкультурної комунікації в органах місцевого самоврядування. Дослідження такої теми може допомогти зрозуміти проблеми, з якими зіштовхуються управлінці в об'єднаних територіальних громадах при взаємодії з представниками різних культур.

Один з ключових аспектів міжкультурної комунікації полягає у розумінні культурних відмінностей та використанні адаптивних підходів до спілкування з представниками різних культур. Наприклад, врахування особливостей культурних цінностей, традицій та звичаїв може допомогти побудувати довіру

між різними культурами та забезпечити позитивний спільний досвід. Міжкультурна комунікація може стати важливим фактором успішної реалізації реформи децентралізації, оскільки вона передбачає взаємодію між різними культурами та групами населення. Правильний менеджмент міжкультурної комунікації може значно підвищити ефективність реформи децентралізації.

На думку В.С. Шевченка, менеджмент – це цілеспрямований вплив на колектив працівників або окремих виконавців з метою виконання поставлених завдань та досягнення визначених цілей [10, с.5]. Менеджмент включає в себе керування ресурсами, планування, координацію, контроль і мотивацію працівників з метою ефективного виконання роботи і досягнення успіху в організації.

У більшості робіт, в яких досліджується менеджмент, науковці підкреслюють, що менеджмент – це складний процес, який включає планування, організацію, керування та контроль ресурсів організації з метою досягнення її стратегічної мети. Однак, у контексті міжкультурної комунікації, менеджмент включає комплекс заходів та стратегій, спрямованих на ефективне управління взаємодією між різними культурами, а децентралізація вносить додаткові вимоги до цього процесу.

Цінність реформи децентралізації проявляється у тому, що, вона формує нової якості зв'язки між регіонами внаслідок вбудовування в систему адміністративно-територіального устрою нових одиниць – об'єднаних територіальних громад, що по новому визначають координацію та підпорядкованість суб'єктів адміністративного устрою [11, с.3].

Реформа децентралізації в Україні – це комплексний процес, спрямований на передачу влади та ресурсів з центрального рівня влади до місцевих органів самоврядування, що дає змогу забезпечити більш ефективно та демократичне управління територіями. Головним завданням реформи децентралізації в Україні є збільшення повноважень місцевих органів влади, фінансова децентралізація, поліпшення умов життя на місцевому рівні та розбудова громадської самодостатності та демократії [12].

Наразі існує значний набір нормативно-правових актів, які регулюють організацію та діяльність місцевого самоврядування, як на національному, так і на міжнародному рівнях. Серед них можна зазначити Конституцію України, яка містить розділ, присвячений загальним положенням про місцеве самоврядування, а також основний нормативний акт – Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», який регулює організацію та функціонування влади на місцях. Також до цього переліку входять Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» та Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» [13].

Реформа децентралізації викликала значний інтерес як у громадськості, так і серед науковців, оскільки вона є важливою складовою демократичних перетворень і сприяє більшій прозорості в діяльності влади [14, ст. 64].

Базуючись на дослідженнях Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романової В.В. та ін., основними функціями реформи децентралізації можна охарактеризувати наступним чином:

- Передача влади та фінансових ресурсів на місцевий рівень: децентралізація полягає у передачі влади та фінансових ресурсів з центрального на місцевий рівень управління. Це дозволяє місцевим органам влади бути більш незалежними та ефективними у вирішенні проблем та потреб на своїх територіях.

- Розширення повноважень місцевих органів влади: реформа децентралізації передбачає розширення повноважень місцевих органів влади в різних сферах, таких як охорона здоров'я, освіта, соціальна політика, культура, міське планування та інші. Це дозволить місцевим органам влади бути більш відповідальними перед громадою та вирішувати проблеми на місцях.

- Створення громадських організацій: реформа децентралізації передбачає створення громадських організацій, які будуть сприяти взаємодії місцевих органів влади та громадян. Це дозволить громаді бути більш активною та залученою у вирішенні важливих питань свого місцевого розвитку.

- Підвищення ефективності та прозорості управління: реформа

децентралізації передбача підвищення ефективності та прозорості управління на місцевому рівні. Це досягається за допомогою забезпечення доступу до інформації про діяльність місцевих органів влади та їх рішень, впровадження системи контролю та моніторингу роботи місцевих органів влади, залучення громадськості до процесів прийняття рішень та інші.

– Розвиток територій: реформа децентралізації сприяє розвитку територій, оскільки місцеві органи влади мають можливість самостійно вирішувати проблеми та розробляти стратегії розвитку своїх територій. Це сприяє створенню сприятливих умов для бізнесу та приваблює інвестиції.

– Зміцнення демократії: реформа децентралізації сприяє зміцненню демократії на місцевому рівні, оскільки вона дозволяє громадянам бути більш залученими до процесів прийняття рішень та впливати на них через місцеві органи влади та громадські організації.

Загалом, реформа децентралізації в Україні спрямована на зміцнення місцевої влади та забезпечення ефективного та ефективного управління на місцевому рівні, що сприяє розвитку територій, зміцненню демократії та поліпшенню якості життя громадян.

Роль менеджменту міжкультурної комунікації у контексті завдає реформи децентралізації полягає в забезпеченні ефективного обміну інформацією та координації дій між місцевими органами влади, громадами, громадськими організаціями та жителями різних регіонів. Це включає в себе забезпечення взаєморозуміння, сприяння розвитку культурного та мовного різноманіття, використання інноваційних методів та технологій комунікації.

Менеджмент міжкультурної комунікації також має на меті забезпечення взаємодії між місцевими органами влади та центральною владою, що дозволяє забезпечити збалансований розвиток різних регіонів та міст. Успішна реалізація децентралізації залежить від того, наскільки ефективним буде менеджмент міжкультурної комунікації, оскільки це допомагає знизити ризик конфліктів та побудувати конструктивні взаємовідносини між різними групами.

Однією з основних особливостей менеджменту міжкультурної

комунікації є необхідність врахування різноманітності культур між різними етнічними групами та регіонами. У зв'язку з цим, необхідно виявляти готовність до навчання та розвитку вмінь міжкультурної комунікації, щоб забезпечити ефективну взаємодію з представниками різних культурних груп.

Міжкультурна комунікація в контексті завдань реформи децентралізації має вагому значимість з кількох причин, а саме:

- взаєморозуміння: ефективний менеджмент міжкультурної комунікації сприяє культурному взаєморозумінню, дозволяючи зацікавленим сторонам працювати злагоджено.

- залучення зацікавлених сторін: реформа децентралізації передбачає залучення різних зацікавлених сторін, таких як посадові особи місцевого самоврядування, лідери громад та громадяни. Менеджмент міжкультурної комунікації допомагає будувати стосунки, зміцнювати довіру та забезпечувати ефективне спілкування з різними зацікавленими сторонами, що призводить до їхньої активної участі та підтримки.

- ефективні комунікаційні канали: різні культурні групи можуть мати різні комунікаційні переваги та норми. Менеджмент міжкультурної комунікації визначає та встановлює відповідні канали комунікації, враховуючи такі фактори, як мовні переваги, технологічна доступність та крос-культурна сприйнятливність (Cultural sensitivity). Це забезпечує плавний потік інформації та її розуміння всіма зацікавленими сторонами.

- подолання мовних бар'єрів: різні регіони можуть мати власні мови чи діалекти. Менеджмент міжкультурної комунікації усуває мовні бар'єри, надаючи послуги перекладу, мовну підготовку або залучаючи перекладачів, забезпечуючи ефективне спілкування та взаєморозуміння між зацікавленими сторонами.

- культурна інтеграція: менеджмент міжкультурної комунікації сприяє культурній інтеграції, заохочуючи співпрацю, обмін знаннями та передовий досвід між різними групами. Ця інтеграція допомагає створити згуртоване та інклюзивне середовище, посилюючи загальне впровадження реформи [15].

Підсумовуючи, менеджмент міжкультурної комунікації є життєво важливим в контексті завдань реформи децентралізації, оскільки воно сприяє культурному взаєморозумінню, залучає зацікавлених сторін, встановлює ефективні канали спілкування, долає мовні бар'єри та сприяє культурній інтеграції.

1.3. Практика менеджменту міжкультурної комунікації в сучасних українських об'єднаних територіальних громадах.

Практика менеджменту міжкультурної комунікації в сучасних українських об'єднаних територіальних громадах є важливим аспектом розвитку та забезпечення ефективної співпраці між різними культурами та національностями.

Для регулювання діяльності культурних установ в Україні існують законодавчі акти, які встановлюють правову базу для їх функціонування. Такі акти визначають права і обов'язки культурних установ, встановлюють процедури організації, фінансування та звітності, а також встановлюють вимоги до кадрового забезпечення. Відповідно до Закону України «Про культуру» [16, ст.4], основними пріоритетами державної політики у сфері культури в Україні є розвиток культури української нації, корінних народів та національних меншин, посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалу культури, автономія та самоврядування закладів культури та закладів освіти у сфері культури, розширення та модернізація культурної інфраструктури села, охорона, заохочення та підтримка культурного розмаїття як одного з найважливіших чинників сталого розвитку держави, економічна (фінансова), територіальна (фізична), соціальна та інформаційна доступність якісних культурних послуг для кожного, створення, виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування, споживання, популяризація, збереження та використання культурних благ, розвиток державно-приватного партнерства, залучення інвестицій у сферу культури, а також забезпечення проведення досліджень у сфері культури. Всі ці напрямки спрямовані на підтримку, розбудову та збереження культурного спадку країни, забезпечення доступності культурних послуг та сприяння сталому розвитку України.

Важливість міжкультурної комунікації також підкріплено Законом України «Про національні меншини (спільноти України)» [17, ст.13], де в розділі III описано, що «Державна політика у сфері національних меншин

(спільнот)» має на меті сприяти розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин (спільнот), їх інтеграцію в українське суспільство на основі визнання прав і свобод людини і громадянина, утвердження норм міжетнічної толерантності і взаємної поваги, зміцнення загальнонаціональної єдності та забезпечення мультикультурності.

Проблеми міжкультурної комунікації в ОТГ становлять серйозний виклик для досягнення успішної спільної діяльності та розвитку. Україна, як країна з багатим культурним розмаїттям, стикається з різноманітними відмінностями у цінностях, традиціях, мовах та способах сприйняття інформації між різними культурними групами. Ці відмінності можуть призводити до непорозумінь та затримок у процесі прийняття рішень та співпраці. Діяльність культурних установ в Україні має великий потенціал у вирішенні цих проблем. Культурні установи, такі як музеї, театри, бібліотеки та інші, виконують важливу роль у зближенні різних культур, сприяють взаєморозумінню та побудові конструктивного діалогу. Вони можуть стати платформою для зустрічей та взаємодії між представниками різних культурних груп, стимулюючи обмін думками, досвідом та ідеями.

Міжкультурна комунікація є важливою складовою успішної роботи в сучасних українських об'єднаних територіальних громадах. Оскільки в таких громадах можуть проживати люди з різних культур, звичаїв та традицій, необхідно забезпечити ефективну взаємодію між ними.

Один зі способів практики менеджменту міжкультурної комунікації – це забезпечення гармонійного співіснування всіх культурних груп. Для цього необхідно створити зручні умови для комунікації, які відповідали б культурним особливостям різних груп. Також необхідно враховувати, що культури мають різні способи сприйняття інформації, тому важливо знати, як найефективніше спілкуватися з представниками різних культур. Наприклад, для деяких культурних груп важливіше використовувати невербальні засоби спілкування, тоді як інші культури використовують більш прямі та конкретні форми мовлення. Інший спосіб практики менеджменту міжкультурної комунікації – це

навчання співробітників, як взаємодіяти з представниками інших культур. Для цього можна організувати тренінги, семінари або інші форми навчання. У таких навчаннях слід зосередитися на тому, які особливості культур мають вплив на спілкування та як їх можна врахувати при взаємодії з іншими людьми. Крім того, важливо створити комунікаційні канали, які б забезпечували ефективне спілкування між культурними групами. Наприклад, можна створити мультикультурні комітети, які будуть забезпечувати взаємодію між представниками різних культур в громаді. Такі комітети можуть бути складеними з людей різних культур, які допоможуть зрозуміти потреби та інтереси кожної культурної групи.

Також важливо забезпечити розуміння та повагу до різних культур та їхніх традицій. Це можна забезпечити за допомогою культурних заходів, таких як фестивалі, виставки, концерти, де представники різних культур мають можливість демонструвати свої традиції та культурні цінності. Однак, важливо зазначити, що практика менеджменту міжкультурної комунікації не є простим завданням та може вимагати часу та зусиль. Для досягнення успішного результату необхідно мати відкрите мислення та бути готовим до навчання та змін.

Отже, практика менеджменту міжкультурної комунікації є важливою складовою успішної роботи в сучасних українських об'єднаних територіальних громадах. Забезпечення ефективної взаємодії між представниками різних культур допоможе створити гармонійне співіснування та сприятиме розвитку громади.

Культурні установи в Україні, такі як музеї, театри та бібліотеки, можуть виконувати важливу роль у зближенні різних культур і сприянні взаєморозумінню та побудові конструктивного діалогу. Законодавчі акти, такі як Закон України «Про культуру» та Закон України «Про національні меншини (спільноти України)», встановлюють правову базу для функціонування культурних установ, визначають їх права і обов'язки, процедури організації, фінансування та звітності, а також встановлюють вимоги до кадрового

забезпечення. Розуміння і впровадження практик менеджменту міжкультурної комунікації є важливим елементом успішного функціонування культурних установ в Україні і сприяє підтримці культурного спадку країни, доступності культурних послуг та сталому розвитку України.

1.4. Характеристика панельної дискусії у вимірах міжкультурної комунікації.

Панельна дискусія – це структурована бесіда, яка об'єднує кількох експертів або зацікавлених сторін для вивчення конкретної теми, обміну своїми точками зору та участі в жвавій дискусії. Цей формат є дуже ефективним на заходах, оскільки дозволяє представити різноманітні точки зору, сприяючи насиченому та інформативному досвіду для аудиторії [18]. Під час панельної дискусії кожен учасник має можливість висловити свої думки та аргументи щодо обговорюваної теми. Експерти або зацікавлені сторони можуть мати різні точки зору, досвід і знання, що додає різноманітності та глибини обговоренням. Це стимулює жваві дискусії, де можна було почути різні позиції, аргументи та спростування.

Існують три основних типи панельних дискусій:

– очні: особисті панельні дискусії зазвичай проводяться у великому приміщенні, наприклад в аудиторії чи конференц-залі. Учасники дискусії сидять за столом або на сцені та беруть участь у структурованій бесіді під керівництвом модератора. Модератор допомагає скеровувати обговорення та дозволяє слухачам задавати запитання, що робить його динамічною та інтерактивною формою навчання.

– гібридні: поєднує в собі особисту та віртуальну аудиторію. Цей формат стає все більш популярним, оскільки аудиторія віддає перевагу більш гнучким параметрам відвідуваності, а попит на відеоконференції для розваг зростає. Через ці платформи можна ділитися запитаннями, коментарями та ідеями аудиторії в режимі реального часу, що робить подію більш інтерактивною.

– віртуальні: проводяться онлайн, як правило, через платформи відеоконференцій, як-от Livestorm, Zoom і Google Meet. Більшість платформ для відеоконференцій мають такі функції, як дошки, опитування та вкладка «Запитання та відповіді», щоб зробити вашу подію дуже інтерактивною [19].

Основна мета панельної дискусії – надати платформу для експертів у

певній галузі чи певній темі, щоб висловити свої думки, кинути виклик один одному та дослідити теми для обговорення, які забезпечують цінність, розуміння та відповіді для аудиторії, яка спостерігає [19].

На нашу думку, основна мета панельної дискусії у вимірах міжкультурної комунікації полягає у тому, щоб стимулювати обмін інформацією, думками та поглядами між учасниками.

У вимірах міжкультурної комунікації, панельна дискусія має декілька характеристик:

– Різноманітність учасників. У панельній дискусії можуть взяти участь експерти з різних країн, культур та соціальних груп. Це дозволить отримати різні погляди на тему обговорення.

– Рівноправність. Усі учасники повинні мати рівні права на висловлення своїх поглядів та ідей. Це сприяє вільному обміну думками та ідей, а також допомагає досягти консенсусу.

– Модерація. Наявність модератора, який керує дискусією та забезпечує дотримання правил обговорення, дозволить уникнути конфліктів та забезпечити належний рівень комунікації.

– Адаптивність. Учасники повинні бути готові до зміни своїх поглядів та позицій під час дискусії. Це дозволяє досягнути компромісу та знайти найбільш ефективні рішення.

– Пошук компромісів та рішень. Панельна дискусія сприяє пошуку компромісів та найбільш ефективних рішень у контексті міжкультурної комунікації. Учасники можуть пропонувати стратегії, методики або рекомендації, які сприяють поліпшенню міжкультурного спілкування та взаєморозуміння.

Ці характеристики можуть сприяти ефективній комунікації між учасниками, підвищити конструктивність обговорення теми, допоможуть досягнути компромісу та знайти найбільш ефективні рішення.

Додатковою перевагою панельної дискусії є те, що вона дозволяє зосередитися на конкретній темі або проблемі, в нашому випадку пов'язаній з

міжкультурною комунікацією. Це дає змогу глибше розбиратися в питаннях, виявляти причини та наслідки, аналізувати різні погляди та знаходити конструктивні рішення. Також є можливість для взаємодії між експертами і аудиторією. Люди, які спостерігають за дискусією, можуть задавати запитання, висловлювати свої думки та ділитися своїм досвідом. Цей підхід що базується на взаємодії стимулює активну участь та сприяє збагаченню знань та розумінню всіх учасників. Панельна дискусія може сприяти побудові мережі контактів і співпраці між учасниками. Під час дискусії експерти можуть знайти спільні інтереси, почати діалог та зв'язок, що в майбутньому може призвести до спільних проектів, обміну ідеями та співпраці в різних сферах. Використання цього формату може бути корисним для організації подій, конференцій, семінарів та інших заходів, спрямованих на покращення міжкультурного спілкування.

Висновки до Розділу 1

Виникнення поняття «міжкультурна комунікація» пов'язують з другою половиною ХХ століття, коли науковці почали досліджувати взаємодію між різними культурами та способи подолання міжкультурних перешкод у комунікації. Е. Т. Холл і Д. Л. Трагер, Г. Хофстеде, М. Байрам є видатними представниками науковців, які внесли значний вклад у розвиток міжкультурної комунікації. Вони розробляли методи, стратегії та теорії, що сприяють зменшенню міжкультурних конфліктів та покращенню комунікації між представниками різних культур.

Вітчизняні дослідники, такі як В. М. Манакіна та А. В. Спіжова, також внесли свій внесок у розвиток міжкультурної комунікації. Вони проводили дослідження, спрямовані на вивчення особливостей взаємодії між різними культурами та розробку рекомендацій для поліпшення комунікації.

У першому розділі було розглянуто концепцію міжкультурної комунікації з погляду В. Манакіна та А. В. Спіжової. Міжкультурна

комунікація включає взаємодію між представниками різних національних і лінгвокультурних спільнот на різних рівнях і в різних контекстах. Об'єктом міжкультурної комунікації є сама взаємодія, а предметом – комплекс аспектів, пов'язаних з мовними стереотипами, нормами поведінки, культурними традиціями та іншими культурними елементами.

Розвиток міжкультурної комунікації має на меті розвиток міжкультурної компетентності, яка включає знання про різні культури та сприяє попередженню конфліктів і створенню комфортних умов спілкування. Важливими функціями міжкультурної комунікації є пізнавальна, соціальна, інтеграційна та адаптаційна.

Було розглянуто ключові аспекти міжкультурної комунікації та її значення для успішної реалізації реформи децентралізації. Зазначено, що розуміння культурних відмінностей та використання адаптивних підходів є важливими для побудови довіри між різними культурами та досягнення позитивного спільного досвіду. Менеджмент міжкультурної комунікації вимагає комплексу заходів та стратегій, спрямованих на ефективне управління взаємодією між різними культурами, зокрема в контексті децентралізації.

Реформа децентралізації має значний потенціал для покращення управління на місцевому рівні та розвитку територій. Згідно з дослідженнями Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романової В.В. та ін., основними функціями реформи децентралізації є передача влади та фінансових ресурсів на місцевий рівень, розширення повноважень місцевих органів влади, створення громадських організацій, підвищення ефективності та прозорості управління, розвиток територій і зміцнення демократії.

Менеджмент міжкультурної комунікації відіграє важливу роль у реалізації децентралізації. Його основні завдання включають забезпечення ефективного обміну інформацією, координацію дій та забезпечення взаєморозуміння між місцевими органами влади, громадами, громадськими організаціями та жителями різних регіонів.

Практика менеджменту міжкультурної комунікації є важливою для

розвитку та ефективної співпраці в українських об'єднаних територіальних громадах. Культурні установи, такі як музеї, театри та бібліотеки, відіграють ключову роль у зближенні різних культур і сприяють взаєморозумінню та побудові конструктивного діалогу. Законодавчі акти, такі як Закон України «Про культуру» та Закон України «Про національні меншини (спільноти України)», встановлюють правову базу для функціонування культурних установ і визначають їх права, обов'язки та процедури організації, фінансування та звітності. Крім того, вони ставлять вимоги до кадрового забезпечення. Розуміння і впровадження практик менеджменту міжкультурної комунікації є важливим для успішного функціонування культурних установ в Україні, підтримки культурного спадку країни, доступності культурних послуг та сталого розвитку України.

Панельна дискусія є ефективним форматом для обміну думками, ідеями та поглядами між експертами або зацікавленими сторонами. У контексті міжкультурної комунікації вона має свої особливості, такі як різноманітність учасників, рівноправність, модерація, адаптивність та пошук компромісів та рішень. Ці характеристики сприяють покращенню розуміння міжкультурних аспектів, забезпечують відкриту та конструктивну обміну інформацією і допомагають досягнути взаєморозуміння та ефективного спілкування.

РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЦЕСУ НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПАНЕЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ.

2.1. Панельна дискусія - ефективний практичний спосіб налагодження процесу міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах в умовах реформи децентралізації.

У контексті реформи децентралізації в Україні, ОТГ стають основними одиницями місцевого самоврядування. Однак, утворення ОТГ часто призводить до змішання різних культурних та етнічних груп, що ставить перед суспільством завдання налагодження ефективного процесу міжкультурної комунікації. Одним із потенційно ефективних практичних способів досягнення цієї мети є використання панельних дискусій.

В нашому випадку панельна дискусія є ефективним інструментом вирішення складних питань з причин, які включають: різноманітність поглядів, обмін інформацією, стимулювання критичного мислення та досягнення рішень з консенсусом.

Шляхом запрошення учасників з різними думками та досвідом, панельна дискусія дозволяє розширити коло ідей та перспектив, сприяючи кращому розумінню складних питань. Учасники можуть обмінюватися знаннями, дослідженнями та досвідом, що сприяє збагаченню загального розуміння проблеми. Критичне мислення, що стимулюється панельною дискусією, допомагає аналізувати та оцінювати різні позиції та аргументи, розкриваючи слабкі сторони та неочевидні аспекти рішень. Крім того, панельна дискусія сприяє досягненню консенсусу, оскільки надає можливість вислухати всіх сторін, обговорити аргументи і прийняти збалансоване рішення, що враховує різні інтереси та точки зору. В цілому, панельна дискусія є цінним інструментом для наукових досліджень та розв'язання складних питань.

Існує кілька форм поширення панельної дискусії, які можна

використовувати для залучення ширшої аудиторії. А саме:

– вебінари: онлайн-презентації або дискусії, які можна переглядати в режимі реального часу або записувати для подальшого перегляду. Вони дозволяють залучити широку аудиторію з усього світу, оскільки люди можуть приєднатися до вебінару з будь-якої точки земної кулі. Вебінари можуть бути інтерактивними, з можливістю задавати питання і отримувати відповіді від спікерів.

– подкасти: аудіо- або відео-випуски, які можна прослуховувати або завантажувати. Подкасти дозволяють слухачам відстежувати дискусії та обговорення, коли їм зручно. Вони дозволяють залучити ширшу аудиторію, оскільки люди можуть слухати їх під час поїздок, під час роботи чи займаючись іншими справами.

– віртуальні платформи спілкування: існують спеціалізовані віртуальні платформи, які дозволяють організувати панельні дискусії в онлайн-середовищі. Ці платформи можуть мати функції для обговорення, голосових та відео-викликів, чату і спільного користування матеріалами. Вони створюють можливість для взаємодії та обміну ідеями між учасниками з різних місць.

– соціальні медіа: платформи соціальних медіа, такі як Twitter, Facebook або LinkedIn, можуть використовуватись для організації панельних дискусій. Завдяки хештегам (tag) і обговоренням, ці платформи дозволяють людям долучитись до обговорення та висловити свої погляди. Вони також забезпечують можливість взаємодії з експертами та іншими учасниками.

– онлайн-форуми: організація панельних дискусій на спеціалізованих онлайн-форумах дозволить обмінюватись думками та ідеями на певну тему. Форуми надають можливість детально обговорити питання та долучитись до обговорень з будь-якого місця і в будь-який час [20].

Важливо зазначити, що ефективність панельної дискусії залежить від кількох факторів, таких як правильний вибір учасників, добре організований процес обговорення, відкритий та демократичний характер дискусії, а також належна увага до результатів та подальших дій після дискусії.

2.2. Організація панельної дискусії за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».

Організація панельної дискусії на тему "Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації" включає визначення мети та цілей, формування панелі учасників, планування локації та часу, запрошення учасників, підготовку матеріалів, проведення дискусії, формулювання висновків та післядії. Цей процес має на меті створити платформу для обговорення та знаходження рішень щодо важливих аспектів менеджменту міжкультурної комунікації в контексті об'єднаних територіальних громад та реформи децентралізації, залучити експертів та зацікавлені сторони для обміну досвідом та вироблення рекомендацій, які сприятимуть покращенню цього процесу в Україні.

Метою панельної дискусії є обговорення і висвітлення ключових аспектів управління міжкультурною комунікацією в контексті реформи децентралізації в Україні. Дискусія спрямована на:

- Розуміння проблем, з якими стикаються ОТГ в контексті міжкультурної комунікації. Дискусія дозволила виявити виклики та проблеми, що виникають у зв'язку зі злиттям культурних, мовних, етнічних та соціальних груп після об'єднання ОТГ.

- Аналіз інструментів та практик управління міжкультурною комунікацією в ОТГ. Панельна дискусія дозволила проаналізувати різноманітні методи та підходи до вирішення проблем міжкультурної комунікації та обговорити їх ефективність в умовах децентралізації.

- Обмін досвідом та найкращими практиками. У ході дискусії експерти ділилися своїми досвідом управління міжкультурною комунікацією в ОТГ, було наведено приклади успішних проектів та ініціатив, які допомогли вирішити проблеми міжкультурного спілкування.

Панельну дискусію проведено о 12:00, 12 квітня 2023 року. Нами був обраний такий тип панельної дискусії, як віртуальний, тому ми використали онлайн платформу Google Meet, де взяли участь студенти Сумського державного університету. Експертами панельної дискусії були видатні фахівці в галузі культури та мистецтва, а саме директорка Сумського обласного науково-методичного центру культури і мистецтв Євгенія Бистрицька, завідувачка науково-методичного відділу Сумської обласної наукової універсальної бібліотеки Марія Захарченко, провідна юристконсульт Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки Ірина Варламова, доцент кафедри ППСТ та голова правління ГО «Фонд регіональних досліджень» Туляков Олег, модераторкою панельної дискусії виступила Кісіль Маргарита, студентка IV курсу, спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності». Тривалість панельної дискусії 1 година.

Учасники заходу отримали запрошення на панельну дискусію через електронну пошту (Додаток А). У запрошенні була додана програма проведення панельної дискусії, яка містила такі елементи: мету дискусії та її важливість, дату, час і місце проведення заходу. Крім цього, в програмі були включені питання, які планувалося обговорити під час дискусії.

В ході роботи також розроблена програма проведення панельної дискусії. (Додаток Б). Метою програми є створення структурованої і добре організованої програми для залучення учасників до обговорення конкретної теми чи питання. Слід зазначити, що при розробці програми проведення панельної дискусії було враховано такі фактори:

- визначення теми дискусії: Спочатку було потрібно чітко визначити тему дискусії, яка буде обговорюватись на панельній дискусії. Тема повинна була бути конкретною і актуальною.

- вибір учасників: Було визначено, хто буде брати участь у панельній дискусії. Важливо було залучити експертів, які мали різні погляди на тему і могли принести різноманітні аргументи.

- структура дискусії: Була розроблена чітка структура дискусії, що

допомогла уникнути хаотичного обговорення і забезпечила логічний перебіг події. Було розділено дискусію на тематичні розділи і встановлено часові обмеження для кожного з них.

– Формулювання ключових питань: було важливо сформулювати ключові питання, які обговорювались під час дискусії. Ці питання повинні були бути конкретними і стимулювати учасників до активної участі.

– Забезпечення рівноваги думок: було важливо забезпечити рівновагу думок та позицій під час дискусії. Це було зроблено шляхом запрошення учасників з різними поглядами на тему, а також ретельним контролем модератора, щоб забезпечити рівномірний час виступу та участь у дискусії.

– Ведення дискусії: модератор має важливу роль у веденні дискусії. Він повинен забезпечити ввічливу та професійну атмосферу, управляти ходом дискусії, звертати увагу на ключові аргументи та питання, і давати можливість учасникам висловлювати свої погляди.

Використання такого інструменту, як панельна дискусія (Додаток В) успішно сприяло обговоренню теми і виявило важливі аспекти, які потребують подальшого вивчення та розробки. Дискусія також надала можливість учасникам обмінятися думками та ідеями, сприяючи збагаченню загального розуміння теми. Загалом панельна дискусія є ефективним інструментом для стимулювання дискусії та обміну думками. Це може допомогти визначити важливі аспекти теми, які потребують подальшого вивчення, і збагатити загальне розуміння теми шляхом обміну думками та ідеями.

2.3. Аналіз результатів панельної дискусії за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».

За результатами панельної дискусії було визначено, що менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України є важливою темою в контексті завдань реформи децентралізації. Експерт з громадської організації зазначив, що для забезпечення культурного розвитку всіх національностей, які проживають в Україні, потрібно враховувати їхні потреби та інтереси. Він підкреслив, що, хоча українська нація є в пріоритеті, інші національності також мають свої культурні традиції та потреби, які також потрібно враховувати та заохочувати. Таке ставлення є важливим для підтримки міжкультурного різноманіття в ОТГ. Аналізуючи його виступ, можна зробити висновок, що в Україні існує багатонаціональна спільнота, і для забезпечення їхнього культурного розвитку необхідно здійснювати ефективний менеджмент міжкультурної комунікації.

Євгенія Бистрицька відзначила, що культура є основною складовою промоції будь-чого. Директорка центру культури підкреслила, що кожна громада повинна мати своє «обличчя» для представлення в Україні та світі. Вона зазначила, що міжкультурна комунікація в об'єднаних територіальних громадах повинна ґрунтуватися на взаємодії між різними етнічними групами та повинна бути спрямована на підтримку і розвиток культурної спадщини. Як приклад була наведена Новослобідська громада в Сумській області, де є етнічна група – горюни, яка була занесена до національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. Також було зазначено про інші приклади взаємодії культур у Лебединській громаді, де були представлені ромська культура на одному з фестивалів.

Загалом, директорка висловила думку, що міжкультурна комунікація в ОТГ полягає в взаємодії різних культур та повинна бути системною та поважною. Також вона зазначила, що культурні події та фестивалі можуть бути

ефективним способом просування культурної спадщини ОТГ в Україні та за її межами.

Будинки культури, як партнери у співпраці, можуть використовувати форму любительських об'єднань для сприяння культурному розвитку та спілкуванню в місцевій громаді. Це підтверджується численними прикладами, як от у місті Конотоп, де громадські організації, такі як об'єднання єврейської общини, щороку організовують гостинні зустрічі для місцевої громади. Ці події не обмежуються лише концертною програмою, вони надають можливість для активного спілкування, насолодження гастрономічними стравами та виставками робіт. Ці зустрічі функціонують як платформа для обміну думками та спілкування, і їх регулярно проводять.

Крім того, існує інший формат спілкування, такий як недільний клуб єврейської общини, де люди збираються, спілкуються та обмінюються думками. Цей клуб створює можливість для постійного занурення у культуру та спільноту єврейської общини.

Отже, міжкультурна комунікація є дуже важливою в об'єднаних територіальних громадах України, які складаються з різних етнічних груп. Успішна міжкультурна комунікація забезпечує підтримку та розвиток культурної спадщини, а також зміцнює взаємини між різними етнічними групами. Для досягнення успішної міжкультурної комунікації необхідна взаємодія та повага до культури інших національностей.

Приклади успішної міжкультурної комунікації в громадах, які навела Євгенія, є важливими для розвитку інших громад та створення сприятливого середовища для життя та розвитку кожної ОТГ в Україні. Серед них, організація міжкультурного фестивалю на території Путивльщини, який є спільним проектом місцевих установ, зокрема відділу культури та туризму Новослобідської громади. Було зазначено, що фінансування на проведення фестивалю може бути залучено за допомогою Українського культурного фонду. На території Новослобідської громади існує музей горюньської культури, який є прикладом системної роботи місцевого самоврядування та інших

установ для підтримки та збереження культурної спадщини. Варто зазначити, що така робота є важливою в контексті завдань реформи децентралізації, яка передбачає збільшення повноважень та відповідальності місцевих органів влади за розвиток своїх територій. Відділ культури та туризму Новослобідської громади успішно подав заявку на отримання гранту для проведення святкування Дня незалежності України. Це свідчить про те, що місцеві установи можуть ефективно працювати з грантовими програмами та залучати додаткові кошти на розвиток своїх проєктів.

Аналіз наведених прикладів показує, що взаємодія між місцевими установами та самоврядуванням, а також залучення фінансування з різних джерел, включаючи гранти, є важливими факторами для успішної реалізації проєктів в культурній сфері. При цьому, збереження та просування культурної спадщини на місцевому рівні є важливим завданням для місцевих органів влади та установ, що забезпечує зміцнення ідентичності та розвиток території. Крім того, використання різних інструментів, включаючи гранти, може бути ефективним способом залучення додаткових ресурсів на реалізацію проєктів та подальший розвиток території.

Марія Захарченко навела приклади проєктів, які реалізовані на базі Сумської обласної наукової універсальної бібліотеки, в співпраці з товариством польської культури. Їх створення було спрямовано на зміцнення культурних зв'язків і ознайомлення з польською культурою і мовою. Бібліотеки в Україні є важливими центрами міжкультурної комунікації та співпраці, і розширення їхнього партнерства з різними етнічними спільнотами може бути корисним для всіх сторін.

Учасники обговорили, що важливо аби співпраця між культурними інституціями була на основі взаємних потреб та підтримувалась через меморандум про співпрацю, що є декларацією намірів. Бібліотеки можуть розширювати своє партнерство з іншими інституціями та робити спільні заходи, враховуючи багатогранність національностей. Також експерти вказали на те, що міжкультурна комунікація може бути і в інших сферах, таких як

спортивні події або молодіжні заходи.

У цьому сценарії ОТГ або інша інституція, що представляє національність, укладає меморандум з бібліотекою. Меморандум, як було визначено, є документом, який не передбачає фінансового зобов'язання. Цей документ, містить умови співпраці, обміну інформацією, ресурсами, культурними матеріалами або будь-якими іншими аспектами, що сприяють міжкультурному обміну. Бібліотека, отримавши меморандум, вкладає його у свої плани та розглядає його як директиву чи рекомендацію для здійснення певних дій. Наприклад, це може означати активнішу роботу з книжковим фондом, розширення асортименту літератури, пов'язаної з конкретною національністю, організацію культурних заходів, презентації, лекції або будь-які інші активності, спрямовані на просування та розуміння конкретної культури або національності.

Підкреслюючи думку юридичного радника Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки, одним зі способів підвищення рівня міжкультурної комунікації є партнерство та розширення аудиторії. Ірина Варламова вказала, що вони мають досвід проектів, які підтримувалися грантами та донорством, і партнерство може бути корисним для обох сторін.

Загалом, на даному етапі, експерти панельної дискусії зосередилася на тому, як саме розвивати міжкультурну комунікацію в контексті децентралізації в Україні. Було запропоновано ідеї щодо співпраці між різними культурними групами в об'єднаних територіальних громадах України. Зокрема, було згадано приклади успішних ініціатив у місті Конотоп, де єврейська община, регулярно проводить зустрічі для громади, що включають живе спілкування, виставки робіт і гастрономічні заходи. Такі ініціативи створюють платформу для спілкування і взаємодії між різними культурними групами.

Модератор панельної дискусії поставила запитання про те, чи будуть працювати ініціативи з міжкультурної комунікації в ОТГ на прикордонні. Євгенія навела приклади ОТГ на прикордонні Сумщини, де вже є втілені ідеї міжкультурної комунікації. Вона зазначила, що місто Шостка проводило

фестивалі, де кожна громада презентувала себе, що дозволило не лише презентувати культурний потенціал, але і розвивати туристичний потенціал громади. Євгенія вважає, що такі ініціативи будуть працювати і в інших прикордонних громадах.

Зважаючи на відповідь Євгенії, можна зробити висновок, що ініціативи з міжкультурної комунікації в ОТГ на прикордонні можуть бути успішними, якщо їх правильно розробляти і втілювати. Такі ініціативи можуть допомогти розвивати туризм та залучати інвестиції в громади на прикордонні.

На питання як поводитись із росіянами, які залишились на території громад, директорка центру культури запропонувала застосовувати ігнорування як метод взаємодії.

На нашу думку, метод ігнорування може мати кілька корисних аспектів у взаєминах і комунікації з представниками даної національності. Вибіркове ігнорування допомагає нам уникати непотрібних ситуацій і зосередитися на важливих речах. Ігнорування може служити захистом від негативних впливів. Враховуючи ці корисні аспекти, ігнорування може бути ефективним інструментом взаємодії та комунікації, який дозволяє нам зосередитися на важливих аспектах і захистити свою енергію, час і емоційний стан.

У рамках панельної дискусії, запитання студентів були спрямовані на розкриття ключових аспектів теми дискусії. Студенти проявляли критичне мислення, задаючи запитання, що спонукали до подальшого обговорення та аналізу. Було поставлене запитання про те, як залучити закритих для комунікації людей, Євгенія Бистрицька запропонувала рекламувати міжкультурну комунікацію через соціальні мережі та за допомогою цікавих заходів, а Ірина Варламова підкреслила важливість вивчення портрету аудиторії та визначення цінностей, які їй властиві.

Обмірковуючи дані відповіді, слід зазначити, що сучасні соціальні медіа мають значний вплив на сприйняття та поширення культурних подій. Людина, яка зацікавлена в культурних явищах, але не може або не бажає особисто взяти участь у події, може залучатися до неї через соціальні мережі. Цей процес

дозволяє їй спостерігати за подіями, які відбуваються, і отримувати інформацію про них, не покидаючи зручність свого домашнього оточення. Соціальні медіа надають платформу для презентації культури широкій аудиторії. Організатори культурних подій, таких як виставки, концерти, фестивалі та інші події, активно використовують соціальні мережі для реклами, трансляції та спілкування зі своєю аудиторією. Це дозволяє залучати більше людей до культурних заходів, навіть тих, хто не може бути присутнім на місці події. Широкий охоплення соціальних медіа дозволяє презентувати культуру в інноваційний та захоплюючий спосіб, привертаючи увагу та стимулюючи інтерес до різноманітних аспектів культурної сфери.

Загалом, виявляється, що панельна дискусія сфокусована на тому, як зрозуміти та долати різні бар'єри у міжкультурній комунікації. Міжкультурна комунікація є важливою складовою для культурного розвитку багатонаціональної спільноти в Україні, вона сприяє зміцненню взаємин між різними етнічними групами, підтримці культурної спадщини та розвитку території. Для досягнення успішної міжкультурної комунікації важливою є взаємодія та повага до культури інших національностей. Партнерство та розширення аудиторії можуть допомогти підвищити рівень міжкультурної комунікації. Крім того, використання різних інструментів, включаючи соціальні медіа, може забезпечити широку платформу для презентації культурних подій і привернути більше уваги до культурної сфери.

Важливою складовою міжкультурної комунікації є також взаємодія між місцевими установами, самоврядуванням та залучення фінансування з різних джерел. Це допоможе реалізувати проекти в культурній сфері, зберегти та просунути культурну спадщину на місцевому рівні, що сприятиме розвитку території.

Висновок до Розділу 2

У практичній частині було розкрито що панельна дискусія є ефективним інструментом для вирішення складних питань завдяки своїм перевагам, таким як розмаїття поглядів, обмін інформацією, стимулювання критичного мислення та досягнення консенсусу. Розповсюдження панельної дискусії може відбуватись через вебінари, подкасти, віртуальні платформи спілкування, соціальні медіа та онлайн-форуми.

В ході роботи проведено панельну дискусію на тему «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації». Розроблена програма панельної дискусії для залучення аудиторії. Мета: обговорення і висвітлення ключових аспектів менеджменту міжкультурної комунікації в контексті реформи децентралізації в Україні, за допомогою платформи Google Meet.

Проаналізувавши панельну дискусію, ми дійшли висновку, що міжкультурна комунікація є важливою для культурного розвитку багатонаціональної спільноти в Україні. Взаємодія та повага до культури інших національностей, партнерство та розширення аудиторії, використання різних інструментів, таких як соціальні мережі, можуть покращити міжкультурну комунікацію. Взаємодія між місцевими установами, самоврядуванням та залучення фінансування з різних джерел є важливим елементом розвитку культурної сфери та збереження культурної спадщини. Ці практики сприяють розвитку території та сприяють побудові гармонійних відносин між різними етнічними групами.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки, слід зазначити, що в ході дипломної роботи було поетапно вирішено поставленні завдання, завдяки чому досягнуто основної цілі дипломної роботи, а саме організації та проведенні панельної дискусії.

1. Міжкультурна комунікація виникла у другій половині ХХ століття і пов'язана з дослідженнями науковців, таких як Е. Т. Холл і Д. Л. Трагер, Г. Хофстеде, М. Байрам. Вона передбачає взаємодію та обмін інформацією між людьми з різних культур та мов. Успішна міжкультурна комунікація залежить від урахування культурних відмінностей, належного рівня знань про культуру та мову іншої країни або регіону.

Об'єктом міжкультурної комунікації є сама взаємодія, а предметом - комплекс аспектів, пов'язаних з мовними стереотипами, нормами поведінки, культурними традиціями та іншими культурними елементами.

Міжкультурна комунікація має на меті розвиток міжкультурної компетентності, що передбачає знання про різні культури з метою запобігання конфліктам та створення комфортних умов спілкування. Основні функції міжкультурної комунікації включають пізнавальну, соціалізаційну, інтеграційну та адаптаційну функції.

2. Реформа децентралізації в Україні є процесом, спрямованим на передачу влади та ресурсів з центрального рівня до місцевих органів самоврядування. Ця реформа має на меті забезпечити більш ефективне та демократичне управління територіями країни. Основними завданнями реформи є збільшення повноважень місцевих органів влади, фінансова децентралізація, поліпшення умов життя на місцевому рівні та розбудова громадської самодостатності та демократії. Основними функціями реформи децентралізації є передача влади та фінансових ресурсів на місцевий рівень, розширення повноважень місцевих органів влади, створення громадських організацій, підвищення ефективності та прозорості управління, розвиток територій і зміцнення демократії.

3. Практика менеджменту міжкультурної комунікації є ключовою для

розвитку та ефективної співпраці в українських об'єднаних територіальних громадах. Культурні установи, такі як музеї, театри та бібліотеки, грають важливу роль у зближенні різних культур та сприяють взаєморозумінню та конструктивному діалогу. Законодавчі акти з культури та національних меншин надають правову базу для їх функціонування та визначають їх права та обов'язки. Розуміння та застосування практик менеджменту міжкультурної комунікації є важливим для успішного функціонування культурних установ, підтримки культурного спадку та сталого розвитку України.

4. В ході роботи проведено панельну дискусію на тему «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації». Розроблена програма проведення панельної дискусії має на меті створення структурованої та організованої платформи для обговорення конкретної теми чи питання. При розробці програми було враховано визначення чіткої теми дискусії, вибір різноманітних учасників з різними поглядами, встановлення логічної структури дискусії, формулювання ключових питань, забезпечення рівноваги думок та ефективного ведення дискусії модератором. Ці кроки сприяли залученню учасників, створенню конструктивного діалогу та досягненню мети програми.

5. Основні загальні рекомендації (Додаток Г), що окреслено з результатів панельної дискусії щодо міжкультурній комунікації в ОТГ в умовах реформи децентралізації в Україні, включають наступне:

– Підвищити свідомість та розуміння: запровадити освітні програми, тренінги та курси, спрямовані на розширення знань про різні культури та підвищення міжкультурної компетентності.

– Створити простір для діалогу: забезпечити майданчики, де представники різних культур можуть зустрічатися та обмінюватися думками, досвідом та ідеями. Організувати відкриті дискусії, форуми, семінари та зустрічі, де можна обговорювати спільні проблеми та шукати рішення разом.

– Підтримка культурних заходів та проектів: забезпечити фінансування та ресурси для організації культурних подій, фестивалів, виставок та

виконавських мистецьких заходів. Залучити та підтримувати творчі спільноти національних меншин, щоб вони мали можливість презентувати свою культуру та творчість широкій аудиторії.

– Використання сучасних технологій: використовувати соціальні медіа та інші цифрові платформи для просування культурних подій, сприяння міжкультурному обміну та забезпечення доступу до культурних вмісту різних національностей.

– Розвиток партнерств та мереж: сприяти співпраці між різними культурними організаціями, установами та громадськими організаціями. Розробити партнерські програми, проекти та спільні ініціативи для спільної роботи над розвитком культурної сфери.

Ці рекомендації спрямовані на покращення міжкультурної комунікації в ОТГ, зміцнення взаємин між різними національностями та розвиток культурної спадщини в Україні. Їх реалізація допоможе створити більш толерантне середовище, де кожна культурна спільнота відчуватиме себе поважною, визнаною і може вільно виражати свою ідентичність. Це сприятиме культурному розмаїттю, розумінню та співробітництву між різними етнічними групами, а також сприятиме розвитку територій, збереженню та просуванню культурної спадщини.

Для успішної реалізації цих рекомендацій, важливо залучити всіх зацікавлених сторін, включаючи голів ОТГ, депутатів ОТГ, заступників голів ОТГ з соціокультурної сфери, лідерів національних меншин та представників творчих спільнот національних меншин. Вони повинні спільно працювати, враховуючи потреби та перспективи різних культурних груп, для розвитку стратегій, програм та проектів, спрямованих на покращення міжкультурної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гутиряк О. Міжкультурна комунікація: до визначення поняття. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Т. 2, № 47. С. 4. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_2/32.pdf (дата звернення: 01.05.2023).
2. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon : Multilingual Matters, 1997. 124 p.
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Акад.», 2012. 288 с.
4. Hall E. T. The silent language. Greenwood, Con : Fawcett, 1959. 192 p.
5. Рубан О. В. Міжкультурна комунікація як вимога часу. URL: <http://catalog.lihapres.eu/index.php/lihapres/catalog/view/177/3170/7252-1> (дата звернення: 13.05.2023).
6. Спіжова А. В. Дефініції поняття «міжкультурна комунікація». «Сучасні тенденції розвитку мов». 9-те вид. Київ, 2007. С. 68–72.
7. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку: матеріали II Міжнар. науково-практ ич. конф., 25–26 листоп. 2022 р. Одеса : Українсько-п. наук. вид-во «Liha-Pres», 2022. 384 с. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/27971/1/Kikinezdi_Kiz_onmu.conf.pdf (дата звернення: 01.05.2023).
8. Саракун Л. П. Міжкультурна комунікація в глобалізованому інформаційному просторі. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/178/3249/7438-1> (дата звернення: 01.05.2023).
9. Черська Ж. Б. Міжкультурна комунікація в інтеграційних процесах (на матеріалі німецької публіцистики). URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/178/3214/7403-1> (дата звернення: 01.05.2023).
10. Шевченко В. С. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент та адміністрування (Менеджмент)» (для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент та слухачів другої вищої освіти за спеціальністю 7.03060101 – Менеджмент і адміністрування (за видами економічної діяльності)) : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекет.,

2016. 104 с.

11. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу. Аналітична доповідь. Авт.: Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. та ін. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: 2019. – 115 с.

12. Реформа децентралізації. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivnevryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> (дата звернення: 01.04.2023).

13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення: 10.05.2023).

14. Гусар В. В. URL:

<https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/13272/13178> (дата звернення: 10.05.2023).

15. Ovsianyk A. Analysis of regional targeted programs in the field of cultural heritage protection. URL: <https://www.sciencegate.app/document/10.33990/20704038.27.2021.239237> (date of access: 11.05.2023).

16. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата звернення: 12.05.2023).

17. Про національні меншини (спільноти) України : Закон України від 13.12.2022 р. № 2827-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text> (дата звернення: 26.05.2023).

18. Chua M. What are Panel Discussions: Tips for Effective Conduct. Pigeonhole Live Blog. URL: <https://blog.pigeonholelive.com/what-are-panel-discussions-and-how-to-conduct-them-effectively> (date of access: 12.05.2023).

19. Chua M. What are Panel Discussions: Tips for Effective Conduct. Pigeonhole Live Blog. URL: <https://blog.pigeonholelive.com/what-are-panel-discussions-and-how-to-conduct-them-effectively>

[how-to-conduct-them-effectively](#) (date of access: 12.05.2023).

20. 30 Ways to Engage Your Audience During a Virtual Panel Discussion. Powerful Panels. URL: <https://www.powerfulpanels.com/30-ways-to-engage-your-audience-during-a-virtual-panel-discussion/> (дата звернення: 16.05.2023).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

**ФОНД РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ**

вулиця Петропавлівська, 57, кабінет 210, місто Суми, Україна, 40030, +380 (542) 68 77 38, 0503441028, 0965516337, go.frd.2009@gmail.com, <https://www.facebook.com/Фонд-регіональних-досліджень-969917093096438/>, <http://www.frdsumy20.ho.ua/>, код ЄДРПОУ 36437582

№17 від 05 квітня 2023 року

*Директору комунального закладу Сумської обласної ради-
Сумського науково-методичного центру культури і мистецтв
Бистрицькій Є.М.*

Шановна Євгенія Миколаївна!

На базі громадської ради при Сумській обласній військовій адміністрації та громадської організації «Фонду регіональних досліджень» у межах кваліфікаційної роботи студентки Сумського державного університету Маргарити Кісіль проводиться дослідження за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».

Запрошуємо Вас або уповноважену Вами особу на панельну дискусію за вказаною тематикою, яка відбудеться 12 квітня 2023 року (середа) о 12.00 у онлайн режимі за посиланням:

<https://meet.google.com/ihh-aeco-ret>

За результатами дискусії будуть підготовлені відповідні рекомендації для голів об'єднаних територіальних громад Сумської області.

З повагою та надією на участь,

Олег Туляков,

голова громадської ради при
Сумській обласній військовій адміністрації,
голова правління ГО «Фонд регіональних досліджень»
0503441028, 0965516337

ДОДАТОК Б

Програма панельної дискусії на тему «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації».

Мета: створення структурованої і добре організованої програми для залучення учасників до обговорення конкретної теми чи питання.

Тривалість: 60хв.

Платформа: Google Meet

Організаційна частина: тривалість виступів на панельній дискусії, 5-10 хвилин на кожного спікера. Правила спілкування: заборона перебивати один одного, використання поважних формулювань, повага до різних точок зору та готовність слухати інших.

Вступне слово (5 хвилин):

- Привітання та представлення учасників дискусії.
- Оголошення теми та цілей дискусії.

Вступні виступи (15 хвилин):

- Огляд сучасного стану міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України.

Питання 1: Як організувати ефективний процес міжкультурної комунікації в ОТГ та налагодити системну роботу? (20 хвилин)

- Презентація передового досвіду ОТГ, де міжкультурна комунікація ефективно функціонує.
- Розгляд стратегій та практик, що сприяють побудові ефективної системи міжкультурної комунікації.

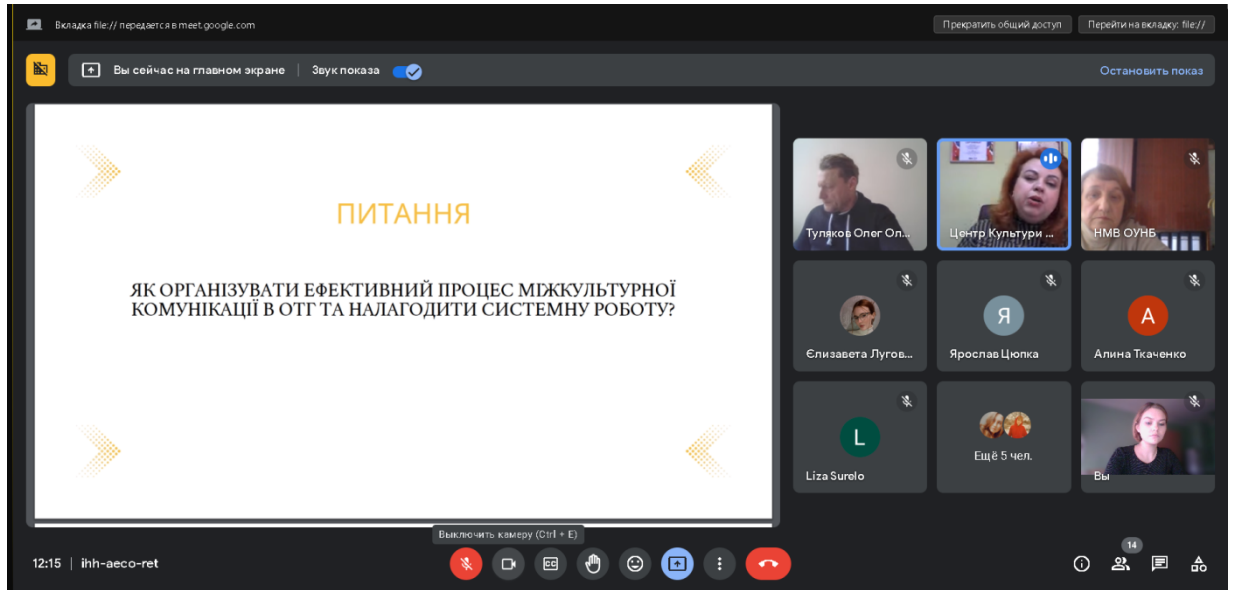
Питання 2: Чи будуть працювати представлені ініціативи в ОТГ на прикордонній території, якщо так, то які саме? (15 хвилин)

- Розгляд викликів та особливостей міжкультурної комунікації на прикордонних територіях ОТГ.
- Представлення прикладів ініціатив та проектів, спрямованих на покращення міжкультурної комунікації в цьому контексті.
- Обговорення можливих шляхів розвитку та підтримки цих ініціатив.

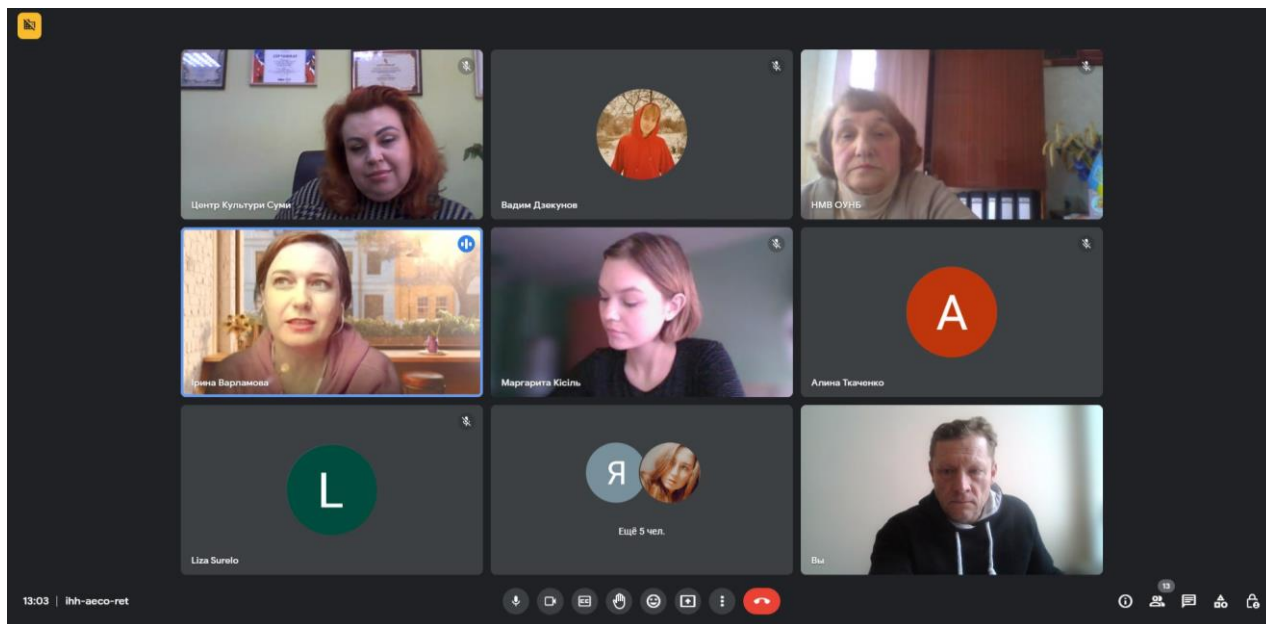
Підсумки та висновки (5 хвилин):

- Узагальнення ключових висновків та рекомендацій, що виникають з дискусії.
- Заключне слово ведучого та подяка учасникам.

ДОДАТОК В

Джерело: знімок екрану з зустрічі.

Джерело: знімок екрану з зустрічі.

ДОДАТОК Г

ФОНД РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

вулиця Петропавлівська, 57, кабінет 210, місто Суми, Україна, 40030, +380 (542) 68 77 38, 0503441028, 0965516337, go.frd.2009@gmail.com, <https://www.facebook.com/Фонд-регіональних-досліджень-969917093096438/>, <http://www.frdsumy20.ho.ua/>, код ЄДРПОУ 36437582

№ 27 від 30 травня 2023 року

Головам об'єднаних територіальних громад сумської області

Шановне товариство!

На базі громадської організації «Фонду регіональних досліджень» у межах кваліфікаційної роботи студентки Сумського державного університету Маргарити Кісіль за темою «Менеджмент міжкультурної комунікації в об'єднаних територіальних громадах України у контексті завдань реформи децентралізації» підготовлено наступні рекомендації, які. Сподіваємося, стануть корисними для соціокультурної діяльності.

– Підвищити свідомість та розуміння: запровадити освітні програми, тренінги та курси, спрямовані на розширення знань про різні культури та підвищення міжкультурної компетентності.

– Створити простір для діалогу: забезпечити майданчики, де представники різних культур можуть зустрічатися та обмінюватися думками, досвідом та ідеями. Організувати відкриті дискусії, форуми, семінари та зустрічі, де можна обговорювати спільні проблеми та шукати рішення разом.

– Підтримка культурних заходів та проектів: забезпечити фінансування та ресурси для організації культурних подій, фестивалів, виставок та виконавських мистецьких заходів. Залучити та підтримувати творчі спільноти національних меншин, щоб вони мали можливість презентувати свою культуру та творчість широкій аудиторії.

– Використання сучасних технологій: використовувати соціальні медіа та інші цифрові платформи для просування культурних подій, сприяння міжкультурному обміну та забезпечення доступу до культурних вмісту різних національностей.

– Розвиток партнерств та мереж: сприяти співпраці між різними культурними організаціями, установами та громадськими організаціями. Розробити партнерські програми, проекти та спільні ініціативи для спільної роботи над розвитком культурної сфери.

Ці рекомендації спрямовані на покращення міжкультурної комунікації в ОТГ, зміцнення взаємин між різними національностями та розвиток культурної спадщини в Україні. Їх реалізація допоможе створити більш толерантне середовище, де кожна культурна спільнота відчуватиме себе поважною, визнаною і може вільно виражати свою ідентичність. Це сприятиме культурному розмаїттю, розумінню та співробітництву між різними етнічними групами, а також сприятиме розвитку територій, збереженню та просуванню культурної спадщини.

Для успішної реалізації цих рекомендацій, важливо залучити всіх зацікавлених сторін, включаючи голів ОТГ, депутатів ОТГ, заступників голів ОТГ з соціокультурної сфери, лідерів

національних меншин та представників творчих спільнот національних меншин. Вони повинні спільно працювати, враховуючи потреби та перспективи різних культурних груп, для розвитку стратегій, програм та проектів, спрямованих на покращення міжкультурної комунікації.

З повагою та надією на участь,
Олег Туляков,

голова громадської ради при
Сумській обласній військовій адміністрації,
голова правління ГО «Фонд регіональних досліджень»

0503441028, 0965516337

